

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 10 lutego 2016 roku powód Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w I. wniósł o zasądzenie od pozwanego S. A. kwoty 63.372,08 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 marca 2015 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu powód wskazał, że dochodzona pozwem kwota stanowi nie uiszczoną przez pozwanego połowę VI transzy wynagrodzenia, stanowiącej 5% całkowitego sumy należnej na podstawie umowy o roboty budowlane z dnia 16 marca 2011 roku.

Sprzeciwem od nakazu zapłaty pozwany zaskarżył nakaz zapłaty w całości, wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwany podniósł zarzut nie spełnienia przesłanek, od których uzależniona była zapłata tej części wynagrodzenia, zarzut przedawnienia roszczenia, zarzut nienależytego wykonania umowy w zakresie podnośników oraz zarzut potrącenia.

Powód nie odniósł się do zarzutów pozwanego, nie stawiał się na rozprawie i nie zgłosił żadnych nowych wniosków dowodowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie umowy o roboty budowlane z dnia 16 marca 2011 roku P. P. i S. A. (Inwestorzy) zlecieli Przedsiębiorstwu Produkcyjno Usługowo Handlowemu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w I. (Wykonawcy) wybudowanie w L. przy ulicy (...) obiektu budowlanego o charakterze handlowo – usługowym wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną z przeznaczeniem pod sklep (...) handlowej (...) według projektu architektoniczno – budowlanego.

Zgodnie z § 4 ust. 2 pkt 6 Umowy Wykonawca miał wykonać 100% robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy oraz uzyskać w imieniu i na rzecz Inwestora ostateczne i prawomocne pozwolenie na użytkowanie całej inwestycji najpóźniej do dnia 30 sierpnia 2011 roku.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 6 Umowy strony ustaliły wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie netto 1.900.000 złotych plus obowiązujący podatek VAT, z czego VI transza w wysokości 5% wynagrodzenia należna była po doręczeniu Inwestorowi przez Wykonawcę gwarancji bankowej, o której mowa w § 12 Umowy.

Płatności miały być dokonywane w terminie 14 dni od doręczenia Inwestorowi prawidłowo wystawionej faktury VAT na rachunek bankowy Wykonawcy wskazany w fakturze. Faktury miały być wystawiane w ten sposób, że kwota do zapłaty miała być za każdym razem dzielona na dwie równe części, a Wykonawca miał wystawiać dwie faktury: na każdego z Inwestorów po 50% płatności. Jeżeli Umowa przewidywała prawo potrącenia wierzytelności Inwestora ze świadczeniem należnym Wykonawcy, każdy z Inwestorów mógł zgłosić do potrącenia 50% wierzytelności wynikającej z Umowy ze swoją częścią płatności, tj. z 50% danej płatności wynikającej z Umowy, bądź Inwestorzy mogli dokonać potrącenia razem – wtedy potrącenie mogło dotyczyć całej płatności. Strony ustaliły, że wszelkie należności Inwestora wynikające z Umowy mogły być potrącane z niewymagalnymi jeszcze w dacie potrącenia transzami wynagrodzenia Wykonawcy (§ 6 ust. 4 i 5 Umowy).

Zgodnie z § 9 ust. 2 i 4 Umowy Wykonawca miał zapłacić Inwestorowi karę umowną w wysokości 01,% łącznego wynagrodzenia brutto określonego w § 6 ust. 1 Umowy za każdy dzień opóźnienia w wykonywaniu przedmiotu Umowy, którego termin określono w § 4 ust. 2 pkt 6 umowy. Naliczone przez Inwestora kary umowne mogły być potrącane z niewymagalnych jeszcze w dacie potrącenia transz wynagrodzenia Wykonawcy.

Zgodnie z § 12 ust. 1 zd. 1 Umowy Wykonawca w terminie 30 dni od dnia dokonania ostatecznego odbioru końcowego miał doręczyć Inwestorowi gwarancję bankową lub ubezpieczeniową należytego wykonania obowiązków z tytułu rękopisami oraz udzielonej gwarancji jakości wystawioną na kwotę 5% łącznej sumy wynagrodzenia brutto określonej w § 6 ust. 1 Umowy.

(dowód: umowa o roboty budowlane z dnia 16 marca 2011 roku – k. 12-17v)

W dniu 18 listopada 2011 roku Wykonawca protokolarnie przekazał obiekt Inwestorom wraz z projektami: architektonicznym, konstrukcyjnym, branżowymi, protokołami odbiorowymi oraz certyfikatami. Strony ustaliły, że pomost rozładowniczy zostanie zamieniony na pomost typu (...) lub (...).

(dowód: protokół – k. 18, 49)

Pismem z dnia 26 marca 2012 roku S. A. w związku z zakończeniem robót wezwał Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w I. do doręczenia faktury VAT obejmującej VI transzę wynagrodzenia jednocześnie przypominając, że transza ta podlega zatrzymaniu do czasu złożenia gwarancji bankowej.

(dowód: pismo z dnia 26 marca 2012 roku – k. 50)

Pismem z dnia 2 stycznia 2015 roku Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w I. w związku z upłynięciem okresu gwarancyjnego 37 miesięcy od daty sporządzenia protokołu zakończenia robót poinformowało S. A. o konieczności zapłaty kwoty 5% wynagrodzenia, która zostanie podzielona na dwie równe części na rzecz każdego z inwestorów, tj. kwot po 63.372,08 złotych.

(dowód: pismo z dnia 2 stycznia 2015 roku – k. 20)

W dniu 7 stycznia 2015 roku Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w I. wystawiło fakturę VAT nr (...) na kwotę 63.372,08 złotych tytułem VI transzy wynagrodzenia z umowy o roboty budowlane.

(dowód: faktura VAT – k. 19)

Pismem z dnia 21 stycznia 2015 roku S. A. odmówił zapłaty wskazując, że nie został spełniony warunek, od którego uzależniono zapłatę VI transzy, tj. dostarczenie gwarancji bankowej. Jednocześnie z ostrożności S. A. oświadczył, że potrąca należność z tytułu faktury VAT nr (...) z przysługującą mu wierzytelnością w kwocie 75.952,50 złotych z tytułu kary umownej za opóźnienie w zakończeniu prac (okres od 1 września 2011 roku do 4 listopada 2011 roku – okres od 5 listopada 2011 roku do 18 listopada 2011 roku uznano za prace dodatkowe).

(dowód: pismo z dnia 21 stycznia 2015 roku – k. 81-82)

Wykonawca nie doręczył nigdy Inwestorowi gwarancji bankowej, o której mowa w § 12 Umowy. Nie było żadnych przeszkód ze strony Inwestora, które uniemożliwiłyby Wykonawcy przedstawienie tej gwarancji.

(dowód: zeznania świadka P. P. – protokół rozprawy z dnia 29 września 2016 roku 00:00:39-00:18:15)

Ustalając stan faktyczny Sąd oparł się na okolicznościach przyznanych przez drugą stronę (okolicznościach niespornych), dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy oraz zeznaniach świadka P. P..

Postanowieniem z dnia 29 września 2016 roku oddalono wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wartości pomostu rozładowniczego H., ceny jego montażu oraz ceny demontażu pomostu istniejącego, a także czasu trwania wymiany pomostu istniejącego na nowy. Uzasadnienie tego postanowienia znajduje się w dalszej części uzasadnienia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 647 k.c. przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

Pomiędzy stronami niesporne było zawarcie umowy o roboty budowlane oraz jej treść. Okoliczności te wynikają ze złożonego przy pozwie dokumentu, którego prawdziwości oraz treści pozwany nie kwestionował (k. 12-17).

Pozwany wraz z P. P. jako inwestorzy zlecieli powodowi wybudowanie obiektu budowlanego w postaci sklepu sieci (...) za wynagrodzeniem w wysokości 1.900.000 złotych netto. Płatność wynagrodzenia miała następować zgodnie z opisanym w § 6 harmonogramem. Każda należność miała być podzielona na dwie równe części i płatna przez każdego z inwestorów w terminie 14 dni od doręczenia faktury VAT. W przedmiotowej sprawie powód dochodził zapłaty połowy VI transzy wynagrodzenia.

Pozwany wnosząc o oddalenie powództwa podniósł: zarzut wadliwego wykonania prac, zarzut nie spełnienia przesłanek, od których uzależniona była wypłata VI transzy wynagrodzenia, zarzut przedawnienia oraz zarzut potrącenia.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu wadliwego wykonania prac należy wskazać, że nie miał on wpływu na roszczenie objęte pozwem. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego oddanie dzieła nie powoduje wymagalności wynagrodzenia, jeżeli dzieło ma wady istotne, natomiast jeżeli dotknięte jest wadą nieistotną, jego oddanie powoduje w myśl art. 642 § 1 k.c. wymagalność wynagrodzenia wykonawcy zaś zamawiający może domagać się usunięcia wady lub obniżenia wynagrodzenia albo tylko obniżenia wynagrodzenia, jeżeli wady nieistotne nie dadzą się usunąć (wyrok SN z 18 stycznia 2012 roku, II CSK 213/11, LEX nr 1133803). Przy tym, wady istotne to takie, które powodują, że dzieło nie nadaje się do zwykłego użytku. W przedmiotowej sprawie opisana przez pozwanego wada w postaci niezgodnej ze standardami rampy nie była wadą istotną, nie wpływała więc na wymagalność roszczenia o zapłatę wynagrodzenia. Pozwany nie zgłosił zarzutów, które mogłyby wpłynąć za istnienie lub wysokość wynagrodzenia, w tym żądania obniżenia wynagrodzenia ani nie złożył oświadczenia o potrąceniu przysługującej mu wierzytelności z tytułu nienależytego wykonania umowy (ewentualnie z tytułu roszczeń wynikających z rękojmi lub gwarancji) z dochodzoną pozwem wierzytelnością. W konsekwencji zarzut ten nie miał znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Skutkowało to oddaleniem wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, który to dowód miał wykazać istnienie oraz koszt usunięcia wady.

Zasadne okazały się zarzuty braku wymagalności oraz przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 6 umowy VI transza wynagrodzenia miała być należna po doręczeniu Inwestorowi przez Wykonawcę gwarancji bankowej, o której mowa w § 12 Umowy. Z kolei, zgodnie z § 12 ust. 1 zd. 1 Umowy Wykonawca w terminie 30 dni od dnia dokonania ostatecznego odbioru końcowego miał doręczyć Inwestorowi gwarancję bankową lub ubezpieczeniową należytego wykonania obowiązków z tytułu rękojmi oraz udzielonej gwarancji jakości wystawioną na kwotę 5% łącznej sumy wynagrodzenia brutto określonej w § 6 ust. 1 Umowy.

Umowa o roboty budowlane w sposób jednoznaczny opisywała przesłankę, od której uzależniona była wypłata VI transzy wynagrodzenia. Warunkiem wypłaty tej transzy było doręczenie pozwanemu gwarancji bankowej opisanej w § 12 Umowy. Ponieważ powód wywodził z tej okoliczności korzystne dla siebie skutki prawne, to on powinien ją udowodnić. Powód nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych, które miałyby na celu wykazanie faktu doręczenia gwarancji bankowej. Nie twierdził nawet, że obowiązek ten wykonał. Z kolei, z twierdzeń pozwanego oraz zeznań świadka P. P. wynika, że powód obowiązku tego nie spełnił, mimo, że już pismem z dnia 26 marca 2012 roku pozwany wzywał powoda do doręczenia faktury VAT obejmującej VI transzę wynagrodzenia przypominając, że nie będzie ona

zapłacona do czasu doręczenia gwarancji (k. 50). Powód nie odniósł się w żaden sposób do tego zarzutu pozwanego. Nie podnosił aby właściwa była inna interpretacja umowy, w szczególności poprzez ustalenie celu, dla którego zapłata wynagrodzenia uzależniona była od złożenia gwarancji bankowej. W związku z tym należało przyjąć za właściwą wykładnię literalną § 6 ust. 1 pkt 6 umowy. W konsekwencji należało stwierdzić, że powód nie wykazał przesłanki, od której uzależniona była możliwość żądania zapłaty VI transzy wynagrodzenia. Powód nie wykazał więc aby w chwili zamknięcia rozprawy roszczenie dochodzone pozwem było wymagalne.

Uzasadniony był również zarzut przedawnienia. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego roszczenia wynikające z umowy o roboty budowlane przedawniają się w terminach określonych w art. 118 k.c. (uchwała 7 sędziów SN z dnia 11 stycznia 2002 roku, III CZP 63/01). Zgodnie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Z kolei, zgodnie z art. 120 § 1 zd. 1 k.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Zgodnie z zawartą pomiędzy stronami umową VI transza wynagrodzenia była należna po doręczeniu inwestorowi gwarancji bankowej. Jej płatność miała nastąpić w terminie 14 dni od doręczenia wystawionej przez powoda faktury VAT. Z kolei, gwarancja bankowa miała być doręczona inwestorowi w terminie 30 dni od dnia odbioru końcowego budynku. Odbiór końcowy miał miejsce w dniu 18 listopada 2011 roku. W związku z tym powód powinien doręczyć pozwanemu gwarancję bankową do dnia 18 grudnia 2011 roku, a następnie wystawić fakturę VAT. Przyjmując 14-dniowy termin na wystawienie faktury, 14-dniowy termin na doręczenie faktury oraz 14-dniowy termin płatności faktury, płatność VI transzy powinna nastąpić najpóźniej do dnia 29 stycznia 2012 roku. W konsekwencji 3-letni termin przedawnienia rozpoczął się w dniu 30 stycznia 2012 roku i zakończył 30 stycznia 2015 roku. Powództwo zostało wytoczone w dniu 10 lutego 2016 roku, a więc po upływie terminu przedawnienia. Powód nie wskazywał aby doszło do zawieszenia lub przerwania biegu terminu przedawnienia.

Z uwagi na zasadność zarzutów braku wymagalności oraz przedawnienia roszczenia, nie było konieczności rozważania zasadności zarzutu potracenia, który był zarzutem ewentualnym – wyłącznie w przypadku uznania braku zasadności innych zarzutów.

Mając na uwadze, że zarzuty braku wymagalności oraz przedawnienia okazały się zasadne, na podstawie wyżej opisanych przepisów, orzeczono jak w sentencji.

Rozstrzygając o kosztach procesu Sąd oparł się na dyspozycji przepisu art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Na koszty procesu poniesione przez pozwanego składało się wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w stawce minimalnej, tj. w wysokości 7.200 złotych oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych.

Na podstawie art. 84 ust. 1 w zw. z art. 80 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zwrócono pozwanemu kwotę 1.000 złotych tytułem nie wykorzystanej zaliczki na opinię biegłego.